

Hír- és díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frittal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAS, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyilttér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

A botrányt hajhászó prépost.

Az isten véletlen kegyelme megáldotta Szabadka városát azzal, hogy a sok minden között adott neki egy plébánost a ki aztán préposttá is lett s a ki saját magán kívül sem a mások vallását, sem a mások észjárását sem magát a városi közügyeket nem tudja respectálni. Pályatévészlet ember, mert neki nem pappá, hanem jezsuitává kellett volna magát felszenteltetnie.

Egy lap élén foglalkozni egy pappal nehéz dolog, de mikor egyháza küszöbén kívül keresi a babérokat, s a mikor romboló kezekkel markol bele városunk közügyeibe s a mikor ott durva erőszakkal támadja meg az egész közgyűlést, sőt elhalt elődeink emlékét is, akkor lehetetlen hallgatással surranni át a történetek fölött.

A mi prépost-plébánosunk csütörtökön megmutatta, hogy az utolsó kápláni helyet nem érdemli meg. Megmutatta, hogy elfeledkezett régen arról, hogy ezt a fekete papi ruhát menyire tiszteletben kell tartania annak aki azt

viseli, hogy a közönség magát a viselőt is tisztelni tanulja.

Ez a pap a csütörtöki városi közgyűlésen olyan botrányt provokált, hogy ahhoz hozzá foghatót az ellenzék is ritkán teremtett meg akkor a mikor arra alapos okai voltak, a főtisztelendő czimet viselő pap pedig megteremtette a botrányt akkor, a mikor arra semmi szükség sem volt.

Ha mi, mint az ellenzék képviselői erről az állásponttól vesszük figyelembe a történetek, szinte jól esnek az, hogy a polgármesterrel és többségével kötött ki az a pap a kinek kenyeret és zsíros javadalmakat épen ezek adtak, mert legalább láthatják benne, hogy a hálának egy szikrája sem él lelkében a jötevők iránt, másrészt azonban rosszul esik konstatalnunk, hogy a mikor az ellenzék szinte páratlan megadással várja a történeteket, akkor feláll egy pap a ki a hatóság teremtménye s botrányt csinál a közgyűlési teremben saját pártja rovására.

A pap által felidézett közgyűlési

botrányt megdöbbenve nézte és hallgatta végig a jelen volt közönség, s nem egy ember vetette föl a kérdést: vajjon beszámítható állapotban volt-e a plébános?

Erre mi nem felelünk, hanem közgyűlési rovatunkban leírjuk a részleteket, ítéljen a közönség:

Városi közgyűlés.

Törvényhatóságunk megtartotta február havi rendes közgyűlését e hó 11-én.

A lapunkban is közölt tárgysorozat után itélve azt lehetett hinni, hogy ez a közgyűlés egyike lesz a legcsendesebbnek. És az is volt úgy d. e. 11 óra utánig, a mikor lecsapott a menykő s lett olyan zeneoaa a milyen még Szabadkán is ritkaság számba megy. S habár ez a menykősapás majdnem legutolsó tárgya volt a közgyűlésnek, mégis első helyen kell, hogy beszéljünk róla.

Mamuzsits Mátyás prépost-plébános többek által aláírva egy kérvényt adott be a közgyűléshez, melyben szinte követelőleg azt kéri, hogy a szent-rókus és szent-györgy külvárosi templomok építése azonnal kezdessék meg legalább is 100—100 ezer, tehát összesen 200 ezer forint értékben úgy, hogy a két templom 1895-re használható állapotban legyen.

TÁRCZA.

Szigligeti tragikai nőalakjai.*)

Irta: Dr. VÁLI BÉLA.

I.

A költő lángeszének legbiztosabb próbaköve, alkotó erejének legkétségelenebb tanujele: a nőalakjainak jellemzésében kifejtett ügyesség és hűség; mert férfialakjai minden objektivitás dacára többé-kevésbé magukon hordják a költő egyéniségének, jellemének bélyegét, gondolkodásmódjuk, érzelmeik és tetteik bármily halvány árnyalatokban meg nem tagadhatják alkotójukat. Legyen az hős vagy gyáva, bujdosó vagy király, boldog vagy sorsüldözött, az élet ezerféle körülményei között csak úgy fog cselekedni, mint a hogy a költő, jellemeinek helyzetébe beleélve magát, hasonló körülmények közt tenne. Nőalakjainak vázolása közben azonban a költő kénytelen saját lényéből teljesen kivetkőzni, új eszme- és szívilágba lépni, mely előtte teljesen idegen, éber szemmel kell megfigyelnie, mint cselekszenek a rajzolni kívánt alakok a való életben s tetteik után következtetni benső életükre. Így aztán, mivel a subjektivitás nivelláló eszköze eselik,

*) Főolvasztatott a Kisfaludi-társaságban. Utánoztat tilos.

hajlandóbbnak látjuk a legeredetibb tehetségű írók is már fennálló jellemeket habozás nélkül elfogadni, úgy, hogy épen nőalakjaiban ismerhető fel legbiztosabban amaz irány, melynek műve megteremtésekor hódolt.

Szigligeti nőalakjain is határozottan megfigyelhető majd a német, majd a francia romantika behatása mindaddig, míg azon nehéz feladattal meg tudott küzdeni, hogy oly nőalakokat teremtsen, melyeken a magyar eredeti jelleg a költőiség fátylán átviláglik. Ezen korántsem az értendő, mintha a költő az idegen nemzet nőalakjait változatlanul ültette volna át irodalmunkba, mintha saját lélektani felfogása azokat nem akklimatizálta volna, hanem jellemük alapvonásaiban, egy-egy kimagasló tulajdonságán mégis érezhető a fajunktól elütő idegen származás. Így a német romantika hatása alatt létrejött nőalakok nélkülözve a dráma egyik elengedhetetlen föltételét: a cselekvés érdekességét, oly magasfoku passzivitásra vannak kárhóztatva, hogy minden érzelem, legyen az bosszu, féltékenység, szerelem, csupán szenvedőlegesen kifejezést talál náluk; érezni és szenvedni tudnak, de cselekedni nem; nagyragyásuk mint sovár, emészto vágy jelenik meg, mely keserűségben, szemrehányásban, vádalkban tud csak kitörni, de nem bír szilárd elhatározást, döntő tettet eredményezni; szerelmük könyvekben, lemondásban, odaadásban nyilván-

ul, meg is tudnak halni szetelmük tárgyaért, de nincs elég erejük annak eléréseért küzdeni. Nem mintha érzelmeik nem nyugodnának elég realis alapon, sőt néha meglep lyrai szenvedésük mellett az élet dolgairól való prózai felfogásuk, hanem mert a német drámák mintául vett hősnői Stuart Máriától kezdve a Gretchenek, Klärchenek, Luizák, Amáliák hosszú során végig, csakis szenvedő szerepet viselnek, menten azon minden embernek jutott feladattól, hogy részt vegyenek az életnek küzdelmében.

Ilyen teljesen germán alakot találunk az Ál-Endre két kiváló nőalakjában, Fenénában és Margitban, kik minden egyes jellemvonásukban a Tieck és Brentano muzsájára vallanak. Az álmodozó, saját maga alkotta álmvilágban élő lény, ki álmainak aranyfonalát szövö, azokban oly annyira hisz, hogy sem Endre sajátságos uton történt közeledése, sem szerelme meg nem lepik, hanem légvárainak megvalósulását látja mindenben s kedélyét még ama váratlan esemény sem hozza hullámszásba, mely Endrét a homályból a legmagasabb polczra hívja s így aráját is királyi biborral ékíti. Minden más, realisabban felfogott női jellem, legyen az a zord észak vagy a forró dél szülöttje, legalább egy percze is rabja lett volna a meglepetés, az öröm, az ambíció váltakozó indulatainak, midőn oly hirtelen tágas tér nyílik előtte minden cselekvésre; de Fenea erre nem is gondol, oly

Lapunk mai számához a „Vasárnap” című szépirodalmi melléklet van csatolva.

Ez eddig rendjén volna.

A tanács azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy ez az indítvány féle parancsoló forma kérelem adassék vissza a tanácsnak azzal a meghagyással, miszerint az gondoskodjék az építési költségek mikénti fedezetéről és eljárásáról az ápril havi rendes közgyűlésre jelentést adjon be. Ez a javaslat sem tetszett a plébánosnak. Kiállott a sikra, megtámadta a tanácsot, megtámadta a polgármestert, megtámadta a helybeli református és zsidó hitközségeket, s kijelentette, hogy e vallástalansággal szemben ő az érseki székeséknél keresend orvoslást de a templomoknak mégis fel kell épülniök.

A polgármester felvilágosította a túlbuzgó papot, hogy hisz akarnók mi is építeni templomokat, de hát arra legelső sorban is nincs pénzünk. Hozzá tette azonban azt is, hogy ha rögtön akarják tárgyalni a közgyűlésen ezt az ügyet, ő a maga részéről indítványozza, hogy szavazzon meg a közgyűlés minden adó forint után újabb 20 krnyi domesztikát, s akkor a templomépítési költség azonnal fedezve lesz. Erre azonban egyetlen hang sem jelentkezett igenlőleg, csupán halk moraj zúgott fel, hogy elég van már a domesztikából nem kérünk belőle többet!

Hozzászóltak e tárgyhoz Budai, Váli, Vida, Budanovics és még többen is, kik közül legéletrevalóbb szavakat Vály rövid beszédéből idézhetünk, a ki a plébános henczegésével szemben felhozta hogy a templomépítési alap javára régebben gyűjtő iverk lettek kibocsájtva, azokon szép összeg be is gyűlt, és az el is helyezettett gyümölcsözöleg valamelyik takarékpénztárba, de nem emlékszik ezen iverken a plébános ur milyen összeggel szerepel, ajánlja azonban neki, hogy tanácsos volna: »többet tenni és kevesebbet beszélni.«

De a prépost-plébános csak nem engedett, s ujult erővel rontott neki a közgyűlésnek s felhánytorgatta, hogy Szabadkán a katolikus vallás védelem nélkül áll s a katolikusok jogai ki vannak téve a közgyűlés hullámzó többség akaratainak.

A többrendű sértegetésekre, miket itt fel-

távol áll minden tettől; ő tovább is csak álomvilágát fogja lakni, s trón vagy kunyhó boldogságán nem változtat. Ép oly romantikus dicsfényben, mint valami eltűnt szép világ maradványa, földöntuli tüneményként, ki még mindig a mult képzeletvilágának varázshatása alatt áll, fejlődik előttünk Margit alakja. Az ezeregyéjszaka mesés csodafordulataira emlékszünk önkénytelenül ezen ifjú nő láttára, ki mély gyászból, mely kedvese koporsójához szegzi, felrezenve, egy idegen férfi megpillantására, mert az véletlenül hasonlít elhunyt jegyesére, nem kérdeve semmit, mint álomlátás ösztönétől hajtva, kebelére borul, kedvesének halálhírét rossz álomnak, gonosz koholmányának tekinti és megvan győződve arról, hogy csodamódon visszakérült kedvesét öleli. Lehetségesnek tartanók, hogy e nőben az idegen megpillantásánál egy új szerelem hajnalpirja dereng, mely önkénytelenül kiapasztja könnyeinek forrását, mint azt az élet, különösen a délszaki szenvedélyesebb nőknél, bámulatos valósággal mutatja; de a képzelet emez ereje, eme látományszerű intuíció, mely nem szól, nem csodálkozik, nem kételkedik, még az idegen zavart feleleteiből, hiányos emlékeiből sem gyanít mást, mint amit hinni akar: mindez oly sentimentális német ábrándvilágba vezet, hogy szinte hallani véljük a szentelt tölgyfák rémes suttogását, az elbűvölt patak zúgását, Undine ezütsengésű szavát, a

germán romantizmus egész gépezetének mozgását. De eltekintve emez ugyszólván tisztán lyrikus alakoktól, melyeknek színezésénél kellett volna mélyebben hatolt be Szigligeti a német költészet ábrándos kódéba, drámáink realisabb alakjai sem tagadhatják meg eredetüket. Vegyük pl. Szerenának, Gerő csodaszép, de jég-hideg hitvesének jellemét. Mint Ferna, ugy Serena is szíve első szerelmét, mint véli, névtelen bujdosónak szenteli; nála is a részvét gyermeke a szerelem, mint azt gyakran tapasztaljuk a germán nőalakoknál, kiknek szerelme nem pillanat műve, nem az a villanyos szikra, mely a dél lakóinak heves vérében lángot gyújt, hanem a gyöngéd szív sajnálata a férfi szerencsétlen sorsán, később a vágy fájdalmait enyhíteni, melyből lassankint szerelem fejlődik.

De Serena már nem csupán ábrándjainak él, ő már a viszonyokkal is tud számolni, szíve mélyébe tudja zárni szerelmét, nyájasságot színlenni az iránt, kit apja számára választott. Csak hogy mindez nem szándékos ámitás, nem czélra törekvő cselekvés, hanem épen passzivitásának eredménye, mert nem mer tenni, nem mer nyíltan föllépni szerelme érdekében. Annál meglepőbb aztán váratlan elhatározása eljegyzése éjjelen szökésre birni azt, kit titkon szeret. Ezen egy vonásban nem illik alakja a német szerelmi hősnők típusai közé, kinek nem-

adást illeti, azt éppen nem mondhatjuk kifogástalannak. Kivételt képez Pálfi Nina Boccaccio személyesítője, mert ez kiváló szerepeinek egyike, melyet a legapróbb részletekig helyesen érzéki meg. De nem így a többi. Fiametta — Juhász I. — éneke kissé szintelenül hangzott, Bethleni legfőbb tulajdonsága az állandó szerep nem tudás, — dicséretére legyen mondva. A többiek: Mikey Szilágyi, Bérczi Mari, Tolnainé, és különösen Kállai Lujza, igyekeztek helyüket kellőleg betölteni. Mint értesülve vagyunk Bérczi Mari is elhagyja Csóka társulatát. Neki gratulálunk hozzá, hanem Csóka mint segédszínészben igen hasznavehető erőt veszít el benne. Azonban pótolható, még pedig a mint értesülünk, — nagyon is.

Végül pedig, hogy a karról se feledkezzünk meg, hát igazán dicsérjük benne az önállóságot. Ugy énekelt a hogy neki tetszett; hol előment, hol hátra maradt 1—2 hanggal. De ugyan kérem, ki is vesz észre ilyen csekélységet a kritikuson kívül, a kinek muszáj figyelni.

Csütörtökön „A madarász“ immár negyedszer csinált telt házat. Szilágyi szerepét ez alkalommal Bethleni vette át. Szilágyi ugyan nem volt jó Ádám szerepében, de Bethleni még gyengébb volt, mihez még jelentékeny rekedtsége is hozzájárult.

Pénteken féláru jegyek mellett szép számú közönség hallgatta még egyszer meg a „Ne hagyj magad Schlésinger“ rosszabbnál rosszabb viczeit.

Sport.

Egy felette érdekes „vadászkirándulás“ tervezetlik Gerdenits Sándor tengerész hajóskapitány által, melyről a hozzánk beküldött felhívás így szól:

„Vadászkirándulás Afrika, Algeria, Marocco és Tunis tartományaira.

Folyó évi márczius hó 15-én, nagyobb-mérvű vadászati kirándulásra indulok Afrikába. Utam Algeria, Marocco és Tunis legvadabb, de egyszersmind legérdekesebb vi-

csak erkölcsi érzete háborodnék föl ily cselekedet ellen, hanem ily lépésre nem is birnának elegendő lelki erővel, hanem inkább lemondának és szenvednének. Csakhamar megtalálja azonban a költő Serena lelkületének egy percze elveszett fonálát a csalódás pillanatában, midőn Endre álnok magaviselete a maga egész rutságában áll előtte. A megcsalás maró fájdalma nem növel szívében gyűlöletet a szerelem helyén, s bár megvetni kénytelen Endrét, sértett szerelme és női büszkesége nem forral bosszút; de néma lemondásra sem indítja, mely átlátva, minő nagy örvény választja őt el a királytól, ezentul a szép mult emlékeiben keresné egyedüli vigaszt és boldogságát, hanem odaajándékozta kezét szíve nélkül annak, kiről tudja, hogy ifjú szerelme egész hevével lángol érte, s őszinte vallomás nélkül nem általlja kihílt kebelével, melyről hiszi, hogy örökre képtelen melegebb érzésre, annak forró szívéhez simulni. Igaz, hogy a szerelem hiányát hű odaadással igyekszik pótolni; de csak addig erős, míg távol tartja magát a kísértés veszélyétől; a nyílt küzdelemmel szemben hiányzik ereje, eszméletét veszti, midőn lánykori szerelmével a hosszú válás után legelőször találkozik.

(Folyt. következik.)

dékeit fogja átszeli. Ez ut vadászati, földrajzi, ethnographiai és szórakozási tekintetben egyaránt kiváló lesz, ezt — miután már néhányszor jártam meg e vidéket — tapasztalatlából tudom. Tájékozás czéljából felsorolom itt az expedíció által meglátogatandó helységeket, megjegyezvén, hogy ide csak a feltételes érkezési időket iktattam, a pihenők, éjjeli megállapodások, vadászatok, étkezések stb. betudásával és pedig: Indulás Budapestről f. évi márczius hó 15-én.

Marseille márczius 17.

I. Algéria.

Algier márczius 20. Tiaret* márczius 24. Ain el Ousseuch április 3. Aflou április 6. Géryville április 9. Mescherria április 13. Taussera április 16. Galul április 18.

II. Marocco.

Oglal Mussa április 19. Ain Desfa április 21. Bon Kais április 28. Kenadsa április 30. Wakda május 2. Figig május 6.

III. Algéria.

El Utitad május 10. Benud május 13. El gengub május 15. Rischa május 18. Bu Arnua május 20. Mitilfa május 22. Um ad Derabin május 25. Arisch el Haud május 30. S el Hadsched Din június 6. Sidr Nasör június 11. Tadscherma június 13. El Aghuat** június 16. Garda** június 26. Wargla** július 7. Ngassa július 9. Temassin július 14. Tugurt július 15. El Wad július 17. Nachlet el Mengub július 20.

IV. Tunis.

Nefta július 13. Gafsa** július 28. Sbeitla augusztus 7. Thata augusztus 10. Lechs augusztus 14. Teltartsuk** augusztus 18. Tunis** augusztus 27. Marseille augusztus 30.

A* jelzett helyen az expedíció egy héti tartó különleges felszerelése, a ** jelzett helyeken huzamosabb tartózkodás, nagyobb-szerű rendezett vadászatok, pihenők stb. czéljából.

Ez útra 15 résztvevőt viszek magammal, kiknek mindegyike a „Szerződés“-ben jelzett feltételek mellett 2500 frtot tartozik fizetni, mely összegért szabad utban, 6 havi teljes urias ellátásban, teljes felszerelésben (ló, teve, fegyver, ruházat stb.) és mindenütt szabad vadászban részesül. Tunisba érkezéskor a szükségtelenné vált felszerelés el lesz adva és a jövedelem a fizető résztvevők között egyenlő arányban elosztva.

Jelentkezéseket f. évi márczius hó 1-ig (bezárólag) fogadok el, későbbiek tekintetbe nem veszek.

Budapest, 1892. február hóban.

Gerdenits Sándor

tenger-hajóskapitány
Budapest, VII., Nefelejcs-utca 10.

A kinek pénze van, vállalkozhatik.

Farsang.

Az „Izralita önszegélyző és gyámolító egyesület“-nek f. hó 2-án (szombaton) tartandó táncvígalmára serényen folynak az előkészületek. Még élénken emlékezetünkben van ezen egyet által mult nyáron rendezett népes táncvígalom, mely kedély és fesztelenség tekintetében mi kívánni valót sem hagyott hátra, s úgy látszik, hogy a most megtartandó multság is méltó társa leend amannak. A rendezőség valamint a bálanya is nem közönséges buzgalommal igyekeznek a bál fényét és sikerét emelni. Szünóra alatt fog a mintegy 30 tárgyból álló nyereménykészlet kisorsoltatni, mely tárgyak nagyobbára az egyesületi tagok áldozatkészségéről hoznak tanúságot.

— **Felülfizetések.** A f. hó 6-án lefolyt helyb. kereskedő-iffjak bálján felülfizettek: Schulhoff Béla 1 frt. Schulhoff Albert 1 frt. Löwy Simon 1 frt. özv. Fimpel Ferenczné 1 frt. 50 kr. bajsai Vojnits Etelka 5 frt. Kunetz Testvérek 5 frt 20 kr. Takács Mátyás 5 frt 50 kr. Sugár Béla 1 frt. Löwinger Bécs 1 frt. ifj. Geiger Mór 1 frt. Schlesinger Sándor 2 frt. Aubermann Miklós 1 frt. Frank Sándor 2 frt. Zeisner Gyula 1 frt. ifj. Geiger Márk 1 frt. Fürst I. I. 3 frt 80 kr. dr. Klein Adolf 2 frt. Schäffer Jakab 1 frt. Lorenz Józsefné 1 frt. Birkás Gyuláné 2 frt. Birkás Gyula 2 frt 60 kr. bajsai Vojnits Lukácsné 1 frt 50 kr. Peits István 1 frt 20 kr. Szende Tivadar 1 frt 80 kr. Geiger A. Mór 1 frt. N. N. 3 frt 80 kr. dr. Vécsey Jenő 2 frt. bajsai Vojnits Jakabné 1 frt. Kardos F. 1 frt 50 kr. N. N. 50 kr. Bauer Adolf 1 frt. Összesen: 51 frt 90 kr. Bevétel 422 frt. Kiadás 272 frt 30 kr. Tiszta jövedelem: 149 frt 70 kr. Fogadják a nemeslelkű adakozók alulírt társulat legmélyebb köszönetét és háláját; valamint Hoffmann Ferenczné, Miskolczy Istvánné, Bár n Frigyesné, Derner Józsefné, Sztojkovics Dusanné, úrhölgyek, továbbá. Tauszig Vilmos, Kunetz Testvérek, Sztojkovits Dusán, Vetro János, Sugár Béla, Schulhoff Hermann, Illés Vojnits és Társai tisztelt kereskedő cégek, kik a fentemlitett bál sikere érdekében jegyek elárúsítása által rendkívüli szorgalmat és nemes buzgalmat fejtettek ki szintén fogadják alulírt társulat őszinte köszönetét és háláját. A szabadjai keresk. Ifjak társulata.

Közönség köréből.*)

Kimutatás,

Azon felülfizetések illetve adakozásokról, melyek a Schodl János budapesti zeneszerző által írt, alulírott által kiadott és jövedelmének a helybeli izrael. nőegylet javára felajánlott „Rózsá lengyelke“ című zeneműért eddig befolytak:

Hartmann Rafaelné, Kellner Albert (Budapest), Piukovits Ágostonné, Piukovits József, egyenként 4 frt 20 kr. Vermes Gáborné 3 frt 20 kr. Silberberg (Budapest), 2 frt 20 kr. dr. Blau Lajosné, Bachrach Gyuláné, Blau Simonné, Farkas Jánosné, dr. Geréb Mihály, Geiger Adolfné, Kunetz Ignáczné, ifj. Lichtneckert Károlyné, Löwinger Ilonka (Budapest), Milkó Jakabné (Szeged), Taussig Vilmosné, bajsai Vojnits Alajosné, bajsai Vojnits Jakabné, dr. Vécsei Samu, dr. Vécsei Emil, Weinberger Lajos. bajsai Vojnits Gáborné, egyenként 1 frt 20 kr. Jakobsics Béláné, Mukics Jánosné, Róth Józsefné, Antunovits Máténé, Grünfeld Fülöpné, Halbrohr Adolfné, Müller Edéné, Plesz Imre, Ripp Bernátné, Wiener Dávidné, egyenként 1 frt. dr. Kertész Sándorné 80 kr. Geiger Gyuláné, Milkó Vilmosné (Baja), Milkó Samuné (Szeged), Reich Bernátné (Baja), egyenként 70 kr. Wottitz (Budapest), 60 kr. bajsai Vojnits Lukácsné 50 kr. Billitz Jakabné 40 kr. dr. Bruck Samuné, (Baja), dr. Brenner Józsefné, Birkás Gyuláné, Bóhm Mórné, Buchwald Lázárné, Baky Gedeonné, Freudenberg Márk, Fürst Manóné, Guszmán Simon (Budapest), dr. Gulln György Haverda Mátyás, Hidegh Árpád é, Kunetz Mórné, dr. Klein Adolf, özv. Leopold Sidonia (Arad), Lénárd Máténé, Liposzensits Lázár, Milassin Illésné, Milkó Salamonné, Manojlovits Sándor, dr. Milkó Izidor, Magyar Imréné,

(*E rovat alattiak díjmentesek.

Szerk

Nagy Ákosné, Nyáry Pálné, Ofner Lipótné, (Mohol), Proszenitz Genovéva (Szeged), Polyakovits Alajosné, Rosenberg Julia (B-Almás), Reich Salamon (Baja), Reich Ignácz (Baja), dr. Ráffyné, dr. Reisner Lajos, özv. Radnitsné, Szántó Edéné, Szabó Jakabné, (Szeged), dr. Schäffer Mórné, Schullhoff Hermanné, Toszögi Dávidné, dr. Wiener Salamonné, Wiener Lipótné, dr. Wilhelm Adolfné, bajsai Vojnits Sándorné, Zopf Henrikné, egyenként 20 kr.

Fogadják a nemeslelkű adakozók a helybeli izrael. nőegylet nevében legőszintébb köszönetem kifejezését.

Kunetz Albertné

mint a helyb. izr. nőegylet másodelnöke.

HIREK.

Dr. Váli Béla lapunk régi munkatársa „Szigligeti tragikus nőalakjai“ czim alatt, egy — minden tekintetben, — hézagot pótló irodalmi dolgozatot bocsájtott a „Szabadság“ rendelkezésére, melynek közlését mai számunk „Tárca“ rovatában megkezdettük.

Eljegyzés. Polgár Izsó a magyar államasutak szabadjai állomásának helyettes főnöke társadalmunk közbecsülésben álló tagja, ma este vált jegyet Fürst Ella kisasszonnyal, Fürst I. I. a „Nemzeti Szálloda“ derék vendéglősenek bájos ifju leányával. — Fogadják a frigyhez őszinte szerencse kívánatainkat.

A pesti izr. hitközség nemes szokást honosított meg. Szegénysorsú szigorló orvosoknak szigorlati segélypénzt ad. A ki segélyt akar, folyamodhatik f. é. ápril. hó 15-ig nevezett községi előljáráshoz.

A színházi lármázók. Sokszor és joggal gyámoltalannak nevezett rendőrségünk végre egyszer nekidurálta magát s két színházi zajongó ifju urat jelentékeny pénzhírséggel sujtott, a miért az előadásokat zajongásukka zavarták. Valóban fejfőbb ideje volt már az erélyes föllépésnek, mert néhány embernek kedélyeskedése olyan mérveket öltött már, hogy tisztességes ember röstelt a színházba menni. Csak aztán rendőrségünk ne álljon meg az első lépésnél s ne riadjon vissza attól, hogy ott mindjárt a színházban fekezze meg a garázda rakoncátlankodókat. Különben hajlandók vagyunk hinni, hogy az illető urak végre tán maguk is belátják hogy a műveltségnek nem föltétlen kelléke a krakelereskedés.

Az érdem jutalma. Évek óta volt *Polgár I. h.* állomásfőnöke vonatkiserő személyzetnek humánus főlebbvalója és buzgó tanítója. A vonatkiserők ezt szép ajándékkal hálálták meg. Ugyanis közközltségen értékes brilliánt melltűt gyűrűt vettek melyet mult vasárnap küldött-ségileg ajánlottak föl Polgár Izsonak hálájuk és erkölcsi tartozásuk lerovásául. A megérdemlett kitüntetésért meghatva mondott köszönetet Polgár s annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövőben is akként fog működhetni, hogy a bizalom és hála eme fényes nyilvánulására méltó legyen.

Levesbe fullott. Nem mindennapi eset, de tegnapelőtt megtörtént hogy Bajor Erzsébet 8 hónapos kis leányka az asztalnál magára hagyatva a leveses tálba fullott. Történt pedig az eset olyképen, hogy a szegény leányka a leveses tálal forró tartalmával addig vonszolgatta az asztalon míg a tál felborult s a gondozás nélkül levő gyermeket halálra égette.

A vadházasság rég ostromolt sebe a társadalomnak, de ez ideig nem gyógyítható.

Az ily összekötésekből számos bűn keletkezik, s azt megakadályozni sem a törvénynek sem a társadalomnak nincs hatalmában. A sok közül előttünk áll ismét egymelynek rövid története a következő. Kokai Károly és Mészáros Teréz szintén elkerülték a papot és az oltárt is, de ezért férj és feleség lettek a világ előtt, mely együttélésnek gyümölcse egy szegény kis gyerek lett, ápolták, nevelték 2 1/2 éves koráig, azonban hogy és mi képen történt nincs kiderítve, csak megesett az a szerencsétlenség, hogy a keresztségben Károly nevet nyert fiucska e hó 11-én a banya kemence kuczkójában megégve találtatott. Miután alapos a gyanu, hogy ez az összeégés a kuczkóban nem történhetett, az együtt élő ugynevezett házastársak a rendőrség által le lettek tartoztatva.

Hű cseléd lehet Horváth Lódi Gyura a ki a napvilágot Katymáron látta ugyan meg de a fogház falait Szabadkán kezdi megismerni ha ugyan az előtt nem volt vendégszereplésen más hasonló intzetekben. Hogy miért foglák elő maga sem tudja mert egész bűne nem áll egyébből mint hogy Pécs-ett szolgálatba állott s ott ragadt gazdájának egy arany órája láncostul aztán puczolás közben magán felejtette gazdájának egy öltözet ruháját kalaptól kezdve a czizmáig aztán idezónázott Szabadkára. Itt aztán elcsipetett s ezt a kicsi hibát beismerte kitűnt a vallatásnál meg az is hogy a jó madár nemcsak hű cseléd a ki urának ruháit anyira gondolja hogy mindig magán szeretné tartani de mellette még körözött katona szökevény. Ilyen véletlen kiderített közölmények után a szegény Gyurit átkisérték a pécsi kir. ügyészséghez a hol számolni fog ha ugyan megtanult az ilyen dolgokkal számot is vetni.

Bűncselekményt képez-e az adókönyv tulfizetése rovatában eszközölt hamisítás? E kérdést kellett eldöntenie a helybeli kir. törvényszéknek f. hó 11-én a kir. ügyész a hamisítás esetét vélte fenforogni és a vádat fentartotta. A kir. törvényszék a védő: dr. Vécsei Samu álláspontját fogadta el és vádlottat azon indokból, hogy tényleg kár senkire sem hárult, hogy továbbá a közokirat hamisításához megkívánt kár okozásának lehetőségé szintén nem forgott fen, fölmentette.

Holnap lesz a jó öreg Glück bácsinak nagy napja. Amint lapunkban már említettük a „Gasparone”, című operettében fel fog lépni megmutatandó mit képes még egy agg ember a táncművészet terén produkálni. A városunkban köztisztelet és becslésnek örvendő öregét ki 14 éven át Szabadkának majdnem összes intelligenciájára házában megfordult bizonyára örömmel fogja számos tanítványa a színpadon viszontlátni. A legmelegebben ajánljuk őt a n. é. közönség b. figyelmébe.

Nyilttér.*)

Tiszta selyem foulardok 85 krtól 4 frt 65 krig méterenkint (körülb. 450 különböző árnyalat, koczkázott, nyomott, stb.) öltöny vagy vég számra szétküld vám- és porto mentesen a *Henneberg G.* féle selyemgyár (cs. és kir. udv. szállító) *Zürichben*. Minta forduló postával. Levélre 10 kr bélyeg ragasztandó

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A főtéren levő (ezelőtt Szieger-féle) házamban több rendbeli bolthelyiség, lakással vagy e nélkül jövő Szt-György naptól kiadó.

Bővebb értesítést ad:

Kunetz Iguác.

VALÓDI ORVOSI MALAGA-SECT

a klosterneuburgi cs. és kir. bor-vegykísérleti állomás vegyelemzése szerint

igen jó, valódi malaga,

beteg, gyengélkedők és gyermekeknek kitűnő erősítő szer, vérszegénység és gyomorgyengeség ellen kitűnő hatású. Egész és fél üvegekben a

Bécs.

VINADOR

Hamburg.

spanyol bornagykereskedő czég, hivatalosan bejegyzett védjegyével ellátva eredeti árban. Kapható azonkívül minden más kölföldi bor nregeti üvegekben és eredeti áron. -- SZABADKÁN: Kornhauser Jakab „Széchenyi“ kávéház és Merkovicz András „Pest“ szállodában. -- A Vinador márkára és a hivatalosan bejegyzett védjegyre kéretik figyelni, mert csak ez esetben lehet valódi.

Van szerencsém Szabadka és vidéke t. közönségének b. tudomására hozni, miszerint az eddig is jóhírben álló

temetkezési üzletünket

tetemesen megnagyobbítottuk, úgy hogy a t. gyászoló közönség kényelmére a budapesti első ilyen üzletek mintájára rendeztük be.

Raktárunkon mindig kaphatók mindenféle **érez, nickel és fakoporsók** úgy a hozzá tartozó nagyszerű kellékekkel, ugymint: **hatos fogatu disz üveg-kocsi** koszoru-kocsival, **disz egyenruhás testőrökkel.** Termek, folyosók, menyezetek **behuzatala** a legujabb minták szerint, úgy szintén a hozzá tartozó női kézimunka készletekkel.

Ugyanezek megkaphatók a legszerényebb kivitelben is.

Midőn ezt a n. é. közönségnek szives tudomására hozzuk, nem mulaszthatjuk el fölkérni, hogy esetleg ebbeli szükségleteit nálunk, mint helybeli születésű fiatal kezdőknel szerezzék be, s ne hagyja magát idegen cégek által félrevezettetni, mi pedig oda fogunk hatni, hogy minden tekintetben a legjobban, pontosan és **olcsón** kielégíthessük maradtunk kiváló tisztelettel

1-3

Mess Testvérek

Temetkezési disz-raktár: Radisics-féle házban, a kiskápolna sorában, Decsy ur gyógytára mellett.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatának változatossága kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés“ olvasói értesülnek első sorban. — Az országgyűlés tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Bármely párthoz tartozzék is a képviselő, beszéde az „Egyetértésben“ a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponkint megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb íroinak legujabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb írónktól, diavattudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés“-nek e rovatával a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés“-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része mely megbízhatóság, komolyság és jólérsültség tekintetében utólrhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés“-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közelméretést, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés“ olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés“ gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és tőzsdéi tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés“-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés“ ma már nélkülözhetlenné vált. mint a hazai kereskedelmi-, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a felmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben küzlött bö tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos híre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS“-re,

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az Egyetértés felelős szerkesztője s kiadó-tulajdonosa:

CSÁVOLSZKY LAJOS.

Az Egyetértés kiadóhivatala:

Dalszinház-utca 1-ső szám,

(Az operaházzal szemben.)